unhs 5-2007Fulani:WAF.05.07 4/27/10 10:54 AM Page 1

Vixxo fuu no mawnirta. Tabbitin a tokkii baawxe wolwuki viya e wolde maako nden tefa walliinde to a yixi.

Lebbi 6 yaago 10

- ★ o waylito to o naniri sonnyo welngo
- ★ o babbabtay ("ma-ma", "ba-ba", "da-da")
- ★ o fuxxay nyemmbutuki wolde
- ★ o faamay "aa'a", "baabayi", e goxxi konngi koyxi.

Lebbi 10 yaago 15

- ★ o sappoto malla o raara huunde o maandii malla yimve o maandii to wi'aama
- ★ o nyemmbitay konngi koyxi e sonnyooji
- ★ o rippay malla o hoola ngam nanki gimi
- ★ o yixay fijo bano ngo "fiikaboo" e "patakeke"

Lebbi 15 yaago 18

- ★ o waxay ko o wi'aa bano "hokkam huunde ndeya"
- ★ o noototo to o noddaama to wonndu suudu
- ★ o hollay o nanii gimol
- ★ o faamay 'yami koyxi xi o nootortoo "ee malla aa'a"
- ★ o wolwiray konngi 10 – 20
- ★ to o hewtii lebbi 18 o wolwiray konngi xuuxxi

Lebbi 18 yaago 24

- ★ o wolwiray konngi 20 faago dow
- ★ o hawtay konngi 2 bano "veydanam juus" malla "hokkam biskit"
- ★ o yixi hubaruuji e gimi dammuxi

Lebbi 24 yaago 36

- ★ o wolwiray konngi 30 faago dow
- ★ o hawtay konngi 2 – 3 to haala
- ★ o 'yamanay vurna ko o yixi

Bureau of Early Intervention Services
Infant Hearing Program
Phone (614)-644-8389
1-800-755-GROW
www.ohiohelpmegrow.org

Hevtilawayki e Woodi Bote

Kuuje xixi xe jihawol e ngaxee caahu to maaxa e viya. Kuuje xen famarve e keccon yaago ve duuvi 3 e mbotorooxe:

1. Help Me Grow (HMG) 1-800-755-GROW
2. Regional Infant Hearing Program (RIHP)

RIHP wallitete haa wuro maaxa heva ngewtida e viya. Laabi no ngewtidata e viya e xon xuuxxi. Nder maaji e xon holluki e ballirxi nanxe e waxanki-mo goxxum nder vanndu maako malla hawtuki fuu laabi limtaaxi e goxxi laabi. **Fijidatay e wolwanki e yimnduki viya.**

Tawtu ODH ngam 'yamxe nden nastu weesay amin. Min mballete kevaa wallitoove-ma.

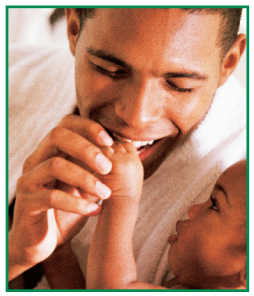

Bureau of Early Intervention Services
Infant Hearing Program
246 N. High Street,
Columbus, OH 43215
Phone (614)-644-8389
1-800-755-GROW
Fax (614) 728-9163
email: beis@odh.ohio.gov
www.ohiohelpmegrow.org

An Equal Opportunity Employer/Provider

Fuxxoode wooxunde...

Habaru danyoowo

Laawol Kuumnungol ngol Foonduki nanxe kecco

Keeri Jihawol kollii FUU vivve maa poondanaama nanxe bako koota Foonduki nanxe e hoyi kadin ki hallaa

Yevre Njamu nde Ohio

Hevtuki Nanxe Kecco

Hevtuki Nanxe xum laawol annduki viya e nana, malla to gokki foonduki e yixaa. Vivve nanxe muuxum kuuwitinirta mbaawa wolwuki e xate nanuki wolde nde laatii yewtuki e woodi bote sane.

1 Noye hevtuki nanxe poondirtee?

- ★ Viya waaway e xaanii foondee.
- ★ Poondol ngol laatoto nder janngirdu malla to suudu ndu walaa hoolo.
- ★ Poondol ngol neevataa(mintaaji 15 malla hewtataa).

Viya waaway waxanee go'o malla xixi nder poondi hevtuki nanxe xi'i:

ABR: (Ngaandi Holla Nanuki)
Yowanay-mo limce tati: wo'oyre sudda yeeso maako, nde'e dow balbe maako nden tatavre dow daande maako. O sornanteexo hedfonji nder noppi maako nden o mawitanee sonnyo sexxa.

OAE: (Noppi kolla nanki)
Vixxo on yo sornanteexo laral kitaafa koppiingal malla roobawol nder noppi nden o nana sonnyo hoyngo.

Hakkilan jahargal wolwuki e wolde sarde fuu.

2 Annduki poondol Nanxe:

O nyaamii woni:
- ❮ **Vixxo on nyaamii poondol hevtuki nanxe hannde.**
- ★ Hakkilan jahargal wolwuki e wolde sarde fuu.

Nyaamuki Nder Aybe Woni:
- ❮ **Vixxo on nyaamii poondol hevtuki nanxe hannde.**
- ★ Viya e woodi aybe sexxa malla xuuxxe, ngam non wol-wan nyawndoowo viya.
- ★ Gonngol poondol waxeema ngam o waaway o dulla nanxe maako yeeso nder ngeendam maako.

Ciya Nyaamuki Woni: Raaru kadin senngo pu"itol poondol
- ❮ **Vixxo on nyaamaayi poondol ngol hannde. Doole viya foondee kadin.**
- ★ Anndanxo nanxe maa raarii viya kadin.
- ★ Ndiyam nofru malla goxxum waaway saba non.
- ★ Nihi hollaayi viya yo paho, o poondeteexo doole ngam laavvinngo.
- ★ O foonditee aseweeje xixi vaawo hootuki mooxon.
- ★ Nyawndirdu ndun hokkay-on inxe bawtaniive Nanxe ve poonda viya.
- ★ Taa hulu malla huunde nden wanne sanne.

3 To viya yo poonditeexo:

(ngam o nyaamaayi malla woodi aybe)

Jaavxe Jokkiixe:
(Ko hevee: poondol heenya e mo lebbi 3-6 malla bako non)

1. Yewtuudu e nyawndoowo on dow wattam poondol aranol.
2. Resu wakkati anndanxo Nanxe foondita viya nder aseweeje xixi – tati vaawo danyeeki viya. Huuwtinir e inxe kokkaxaa kevta anndanxo nanxe on.
3. Huunde Nanxe Vixxo nde Fecco wallitee kevaa anndanxo nanxe malla nootoo 'yamxe maaxa dow foonditeeki.

4 Vaawo Foonditeeki Viyam dullii nanxe, koye ngaxay-mi?

(ko hevee e lebbi 6 malla bako non)

1. Nyawndoowo malla anndanxo nanxe haalante dow maajum.
2. RIHP to ngonxa warante.
3. RIHP e woodi wawtaniive huunde nden ngam non ve kaalante dow dulluki nanxe , goxxe xate tokkataa ngam yewtuki, mballa vesngu e kuuwtinirxe/gollirxe.
4. Wallam Mi Mawna - Danyeeki yaago tati (walliinde aran) hokkay ballayxo vesngu maaxa.
5. Waxu ka yahuki to anndanxo nanxe.
6. Noddu ODH ngam besdaari **614-644-8389**, malla yahu websay http://www.ohiohelpmegrow.org

Duuvi Yixi Fuu Foonday Nanxe

Ekkitaaki fuxxay e Danyyeeki

- ★ Fijidatay e viya sarde o mawnata. Wolwu, yimu, fijudu e viya.

Kollooje/Tinndinooje Wolwuki e wolde

- ★ Semmbe vivve nyaamuve poondol nanxe sarde danyeeki ekkitoto wolde ngam mbolwa.
- ★ Wovve vivve nyaamuve poondol nanxe to nyawndirdu e ndulla nanxe yeeso nder ngeendam.
- ★ E xum yixi sannenexxo hakkilana nanxe viyum e wolwuki e jahargal wolde maako.
- ★ Xum nanngii vixxo maaxa anndanxe nanxe foonda-mo to ni a wanni dow nanxe maako.

Naftir alluhawal tinndinooje ngal walle anndaa jahargal nanxe e wolwuki e wolde viya.

Danyeeki yaago lebbi 3

- ★ sonnyo nyaaxngo hulna-mo
- ★ daande mo o anndi de"ina-mo

Lebbi 3 yaago 6

- ★ o waylitoo to o nanii sonnyo
- ★ o raara to o nanii sonnyo
- ★ o siikay, o winkintoo, malla o wusvoo
- ★ o nyemmbita daande maako bano – "ooo", "baa"
- ★ sonnyo sakkata e sonnyo mbaawon wela-mo

continued on back

Dulluki nanxe malla pahaaku xaynay wolwuki koo wolde malla yewtuki viya